

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Przedpłata wynosi:

MIĘSIĘCOWA kwartalnie	4 ztr. 50 cent.
po półroczu	10 ztr. 50 cent.
rocznie	20 ztr. 50 cent.
z przesyłką pocztową:	
po półroczu	2 ztr. 50 cent.
rocznie	4 ztr. 50 cent.
z przesyłką pocztową:	
po półroczu	2 ztr. 50 cent.
rocznie	4 ztr. 50 cent.

W przesyłce pocztowej kosztuje 10 cent.

Od administracji.

Przedpłata na miesiąc marzec:

we Lwowie:	
miesięcznie	1 ztr. 50 cent.
na prowincji z przesyłką pocztową:	
miesięcznie	2 ztr.

Uprasamy o wczesne przesłanie prenumeraty, by szan. prenumeratorem nie doznali przerwy w przesyłce.

LWÓW d. 7. marca.

(Walka domowa we Francji. — Projekt przed. ustawy o podatku gieldowym gotowy. Z komisią przed. Izby posłów. Napisał na posła Dzieluszyckiego. — Ustęp główny sprawozdania dr. E. Czerkowskiego. — Akademika Lesehalle rozwiązała; straszna klęska semitów.)

Początek dzisiejsza przynosi nam z Paryża bardzo ważne wiadomości. Mówi o dymisji Grevygo, o dymisji Gambetty, o kryzys w łonie gabinetu, o rozdźwięku w partii republikańskiej, słowem o olbrzymiej zawierusze panującej w świecie politycznym, a wywołanej projektem reformy ustawy wyborczej. Naturalnie, wszystkie owe dymisje i kryzysy rysują się dopiero w perspektywie, nie są faktem dokonanym, ale faktem przygotowywanym; lecz samo to, że są one możliwe, daje świadectwo tego, jak namiętnie na reformę wyborczą zapatrują się we Francji nie stronnictwa, ale ludzie stojący u steru.

W czem polega rzeczona reforma, jużśmy mówili. Zamiast wyborów pojedynczych, to jest na jednego posła w każdym okręgu wyborczym, żąda stronnictwa reformy, aby odbywały się wybory zbiorowe, odrzuca na posłów kilku, kilkunastu, lub kilkudziesięciu, słowem tytuł, ile w każdym departamencie istniało dotąd okręgów wyborczych. Tym sposobem usunięte zostaną lokalne i parafalne protekcje, a z urny wyborczej wychodzący będą ludzie, mogący z korzyścią i kompetencją pracować na polu prawodawczym. Ale tym sposobem, jak doświadczenie uczy (bo tak depaertamentalne wybory były już parę razy zaprowadzone we Francji), powstają najgłośniejsze silne i jednolite stronnictwa w Izbie, tak liczne i tak dominujące, że we wzajemne, tworzone przez nie, znikają zupełnie głos mniejszości. Kto zatem jest zdania, że mniejszość jest nieodwołalnie potrzebną czynnością dla równowagi w ustroju państwowym, że głos mniejszości powinien być zawsze dość silnym, aby skutecznie była kontrolowana partia rządząca, że bez mniejszości proporcjonalnie potężnej muszą konieczne być nadzysia; kto zatem jest takiego zdania, ten musi być z zasady przeciwnikiem rzeczonej reformy.

Ale kto natomiast twierdzi, że Francja ma ważne dziełowe i polityczne zadania przed sobą, że dla dopięcia tych zadań musi mieć rząd energiczny, wsparty na silnem stronnictwie, świadomy celu i zmuszony torować sobie do niego drogę bez niepotrzebnej paplaniny w parlamencie, że drobne nadzysia, jakie się chwilowo dzieją, będą w braku mniejszości odpowiednią kontrolującą, są zaledwie trzaskami przy tej wielkiej pracy rąbania drzew, jaką Francja rozpocząć już powinna; że słowem dla Francji wybiła już godzina, w której musi ona zająć przynależne stanowisko w Europie, a zająć go nie zdola, jeżeli nie będzie miała rządu wolnego od ciągłej troski o kaprysy Izby; kto takiego jest zdania, ten znowu jest zwolennikiem reformy.

Owoż Grévy nie chce reformy, a Gambetta jej pragnie. Prywatne wiadomości utrzymują, że sytuacja tak jest zastrzeżona, iż w razie przyjęcia reformy przez Izbę, Grévy ustąpi, w razie zaś odrzucenia reformy, ustąpi Gambetta. W łonie zaś gabinetu ma istnieć kompletne rozdwoje-

nie; cała ta frakcja ministerstwa, która z gambettystów się składa, jak pp. Constans, Cazot, Farre, Tirard, jest za wyborami departamentalnymi; natomiast prezes gabinetu, p. Ferry, stoi po stronie Grevygo. Spodziewano się już w sobotę, że kryzys wybuchnie, ale ktoś wpadł na pomysł, aby w celu uratowania spokoju w kraju, Gambetta i Grévy zadali sobie moralne umartwienie, zeszli się z sobą i obszernie wysłuchali sobie nawzajem swoje poglądy. Tym bowiem sposobem może się uniknąć walki domowej w łonie rządu i albo jeden drugiego przekona, albo może obaj zgodzą się na drogę pośrednią. Pomyśl znalazł aprobatę ogólną. Gambetta oświadczył, że gotów jest złożyć wizytę prezydentowi, a Grévy, że gotów go przyjąć. Telegram dzisiejszy donosi, że konferencja ta odbyła się wczoraj, a dodaje, że rezultat jej nie jest znany. Co każe przypuszczać, że jest widocznie żaden, i każe przewidywać bliski wybuch walki.

Z nowin przedlitawskich najważniejszą jest podana w telegramach czeskich jako pewna, że projekt ustawy o podatku gieldowym jest już gotowy, i rząd niezadługo wnieśli go w Radzie państwa.

Minister obrony krajowej jen. Welsersheimb ugrwał u dr. Smolki, jako przewodniczącego komisji wojskowej przed. Izby posłów, o załatwienie noweli do ustawy wojskowej. W ogóle zaś rząd nalega na załatwienie projektu o podatku domowym. Sprawozdawca hr. Dzieluszycki już wykończył swoje sprawozdanie, którego główną myśl znamy. Polecając przyjęcie projektu rządowego z wiadomości, bardzo ważnymi zmianami, dodaje rezolucję, wzywającą rząd, aby corychle wypracował projekt ustawy, któryby zniesiono w podatku dochodowym i zarobkowym różnicę pomiędzy ordynaryum a ekstraordynaryum, skoro to zniesienie w podatku gruntowym i domowym nastąpi.

Jakich podłości dopuszcza się centralizm, mógł tego doświadczyć i poseł Dzieluszycki. Jako sprawozdawca udał się do kancelarii Rady państwa, aby kazała litografować kilka tabel do podatku domowego, które potrzeba rozdać w komisji, — kancelaria odparła, że nie można przedrzeć jak za ośm dni wylitografować. Sprawozdawca nie chciał dać centralistom sposobności do zarzucania autonomistom zwleknięcia spraw, sam się uwinął, i w kilku godzinach miał owe tabele wylitografowane. Ale cóż dopiero powiedzieć gdy np. Tagblatt donosi z trzęsącym najprędzej, że do Rady zawiadawczej węgierskiej kolei Wschodniej, i że na jednym posiedzeniu tej Rady zawiadawczej zażądał za swoją fatygę futra letniego (! Sommerpelz) i złotego zegarka kosztu skarbu węgierskiego. Naturalnie pisząc to bezceństwo, „demokratyczny” organ Wiednia doskonale wiedział, że hr. Wojciech Dzieluszycki nie jest członkiem ferialtungsratu kolei Wschodniej.

Ale też niemniej naturalnie, że postowie Polacy nie dadzą się zbijać z drogi obowiązku, choćby nawet nie tylko od pocisków centralistycznych bronić się musieli. Stara Presse podaje główny ustęp ze sprawozdania p. Euz. Czerkowskiego do 9. rozdziału etatu ministerstwa wyznań i oświaty, dotyczący centralnego zarządu. Pierwszy projekt tego ustępu ścinał na sprawozdawcę burzę nie tylko ze strony centralistów, ale i rządu, a nawet Czechów. Otóż zmieniony i przez komisję zatwierdzony już ustęp ten opiewa:

„Zdaniem większości komisyjnej ministerjum oświaty w obecnym swoim ustroju nie odpowiada ani co do organizacji, ani co do swego zakresu działania, słusznym pojedynczych krajów domaganiom się większej autonomii i decentralizacji, która właśnie w tej gałęzi administracyjnej okazuje się konieczną, bardziej jak w niektórych innych. Komisja budżetowa jednak, nie uznawszy się za kompetentną do występowania z projektami organizacyjnymi, które z konieczności rzeczy objętych miały być w ogóle szkolnictwo, ograniczyła się tylko na zbadaniu cyfr przez rząd proponowa-

nych, w ramach, jakie obecnymi urządzeniami są dane.”

Jestto, jak widzimy, w całej istocie rzeczy ten sam ustęp co stał pierwotnie w sprawozdaniu dr. E. Czerkowskiego; tylko pewne szczegóły wypuszczono.

Tę myśl rozszerzenia autonomii i decentralizacji podniósł także hr. Clam-Martinić w sprawozdaniu swemu do etatu ministerstwa spraw wewnętrznych — ten sam hr. Clam-Martinić, który w komisji tak dosadnie uderzył był na ów pierwotny ustęp sprawozdania dr. E. Czerkowskiego. Motywując, dlaczego na to ministerjum musiano na ten rok o 800.000 ztr. więcej wstawić, niż na rok ubiegły, dodaje: „To wzmocnienie się wydatku jest na każdy sposób dowodem na poparcie złożonego w zesłorocznem sprawozdaniu orzeczenia, że jeśli obecna organizacja bez zmiany zatrzymana zostanie, to w gospodarce państwowej oszczędności znacznych ani spodziewać się, ani nawet wymagać nie wolno, że owym wydatki z każdym rokiem wzrastać się będą.”

Wiedeńska „Akademische Lesehalle” została już zupełnie rozwiązana. Prezes jej, dr. Jeanné nie zapowiedział rekursu, ale gdy każdemu członkowi prawo rekursu przysługiwało, więc trzech żydów umyśliło rekurować. Dzisiaj po dają już dzienniki wiedeńskie historię tej czytelni, stwierdzając, co myśmy już donieśli, że mieszcząc zrazu Słowian i Niemców, popadła przemocą w ręce teutonów, a następnie w ręce żydów, którzy po rozpedzeniu innego towarzystwa burzowskiego jako zbyt prusofilijskiego, do niej przyjęli, i po swojemu jej wodzili w niej zaczęli — owe Aschnery, Bacharachy, Bardachy, Abelsy itp. Organizując ostatnie demonstracje, żydki chcieli się wślawić — i zawiedli się. Ludność za nimi nie poszła, reszta studentów zapara się udziału w demonstracjach, a w wiedeńskiej Radzie miejskiej zaledwo 4 znalazło się ochotników do wnieścia rezolucji, popierającej tę demonstrację, choć w formie bardzo niewinnej.

Nadarmo wszelkie szrajbingeśy wołały ciagle: „In der Bevölkerung der Reichshauptstadt braust, hämmer eine Entrüstung, die... itd. Nadarmo zapewniali, że Rada miejska uchwalę rezolucję demonstracyjną, że już w klubach ułożono ją. Kluby odrzuciły tę myśl, oświadczając: „Jużśmy się dość sparyli na historię z wyprawą cesarszewiczą.” A gdy do postanowienia wniosku w Radzie miejskiej potrzeba było wnioskodawcy jeszcze pięciu innych radnych — znalazło się na ten wniosek tylko czterech, a i z tych jeden cofnął swój podpis. Tym jednym zaś jest właśnie — żyd Goldschmidt.

Ludność miasta Wiednia ponownie odepchnęła przewodnictwo semitów. I już nikt nie zwycięży nigdy, ale nawet wszelką jakakolwiek nadzieję utrzymania się przy sterownictwie zaniechają, będą musieli szrajbingeśy.

Korespondencja „Gaz. Nar.”

Wiedeń d. 5. marca.

Wydział „Ogniska” na posiedzeniu swem wczorajszym uchwalił jednogłośnie wystosowanie w dziennikach konserwatywnych zastrzeżenia przeciw awanturom ostatnich akademickich demonstracji. Zastrzeżenie to zostało posłane do podpisania niemieckiemu katolickiemu stowarzyszeniu akademickiemu „Austria” i towarzystwom słowiańskim. Dopiero po podpisaniu przez nie pojawił się deklaracja w dziennikach. Opiewa ona w skróceniu:

„Z uwagi, że z powodu ostatnich skandalów ulicznych zbyt często całą wiedeńską młodzież akademicką z niemi identyfikowano, widzą się zmuszonymi podpisać reprezentanci wiedeńskich stowarzyszeń akademickich niniejszem publicznie oświadczyć, że żadnego udziału w nich niebrali i zarazem imieniem wszystkich „konserwatywnych studentów wiedeńskich” wszelkiej solidarności z ekscendentami się wypierają.

„Przemawiając zaś niniejszem w imieniu przeszło półtysiąca akademików, konstatując fakt, że udział w demonstracjach nie był tak liczny, jakby tego niektórzy dzienniki pragnęli, a zarazem że sztucznie przez naszych mówców komersowych (czytaj: Schönerer) wywołanego wzburzenia umysłów wcale ogólnem nazwać nie można.”

Kroku tego należy powinszować Wydziałowi „Ogniska” raz dlatego, że należało konieczną wyprzeć się solidarności z ekscendentami, napastującymi na każdym miejscu i przy każdej sposobności naszą i w ogóle wszelką nie-niemiecką młodzież, a powtórze że uczynił to w sposób manifestujący przed światem konserwatywne przekonania polskiej młodzieży, posadzonej tak często o tendencje rewolucyjne.

Trzeba bowiem wiedzieć, że niema tu żadnego komersu, żadnej t. z. knajpy studenckiej (tak się nazywa wprost, gdzie profesorowie i zaproszeni goście razem z uczniami zasiadają w restauracjach do kufia), żeby niepozwalano sobie najbardziej wycieczek przeciw wszystkim co polskie. Na knajpie, danej na część wypuszczonych z aresztu ekscendentów, oświadczył wyraźnie jeden mowca, że wybito Lidenbacherowi szyby nie za jego wniosek szkolny, ale za jego sojusż z Polakami i Czechami.

Rzym d. 28. lutego.

D. 20. lutego, jako w rocznicę obioru Ojca św. kolegium kardynalskie składało mu swój hołd i życzenia, rozpoczynając długi a ciągły się dotąd szereg powinszowań ambasadorów, ministrów pełnomocnych rolniczych państw, do stojników kościelnych, dawnych urzędników państw i prywatnych osób wszelkiej narodowości, którzy kolejno otrzymują posłuchania między dniem obioru a rocznicą koronacji.

Jubileusz powszechny, którego zapewne encyklika Ojca św. do wszystkich biskupów ziemi oznaczył krótkie początek i inne warunki, jest niezaprzeczenie ważnym wypadkiem, bo świadczy o krytycznem położeniu kościoła w całej niemal Europie, i o niedostatku sił ludzkich środków wobec ogólnej przewagi materializmu w ludzkości, a przemoc i niesprawiedliwość w rządach. Ojciec św. powiada, że tym ostatnim ofiarował był pomoc kościoła, ale że odrzuconą przez nie została. Jestto podobno szczęście dla kościoła, że dziś wolnym staje wobec ludów od tego kompromitującego sojuszu.

P. Masłowski jeszcze nie przyjechał do Rzymu, a w Watykanie prywatnie i poufnie powiada, że ojciec św. doznaje mocnego rozczarowania w nadziejach zgody z rządem moskiewskim, który snąc zaczyna spozstrzegacz, że nie tak to łatwo Stolicę apostolską wywieść w pole. Jednakowoż niebezpieczeństwo nie ustało, bo rząd carski z wrodzoną sobie przewrotnością, przebiegłością i niezrównanym duchem kłamstwa, urządził cały system pieczęci nader subtelnych i zrezygnacji, oczywiście w celu wytargowania w Stolicy świętej ustępstw na szkodę narodowości polskiej i tak n. p. pominięciu system dla wprawnego polskiego oka objawia się nie tylko w ciągłych obietnicach przywrócenia stosunków dyplomatycznych i ministra pełnomocnego moskiewskiego przy dworze papieżkim, co w oczach ciemnego i fanatycznego stronnictwa staje się już niewątpliwym dowodem, że Moskwa gotowa wystąpić w obronie do czasu władzy papieża i zabiera się rozbić jedność włoską; nie tylko w brylantowej gwiazdce, nadanej kardynałowi Jacobinemu przez cara, chociaż dotychczas nie przyszło do żadnego stanowczego układu, i dzięki Bogu ks. Jacobini nieczem nie zasłużył na brylantowe oznaki orderu Aleksandra Newskiego, którego dziennik urzędowy papieżki nazwał nawet „świętym” nie może; ale ów system zdradliwych pieczęci okazuje się nade wszystko w postępowaniu dwóch młodszych synów carskich, Sergiusza i Pawła, którzy zimują w Rzymie w willi Sciarra na Janiculum.

Sergiusz i Paweł wybornie recytują nakazaną im z Petersburga rolę w nieboskiej komedii, jaką Moskwa z papieżem odgrywa. Z początku byli w Kwirynale, ale powoli zaczęli się

coraz bardziej usuwać od urzędowych stosunków z dworem i rządem włoskim, i wszystkich to uderzyło, iż na dwóch wielkich balach danych w Kwirynale, a na których znajdowali się książęta szwedzcy, chady egipski, wielcy książęta moskiewscy jasnie nieobecnością. Zato serdecznych ich afekt do Watykanu i do papieża wzrasta w dziwny sposób. Nie masz uroczystości religijnej w kaplicy sykstynskiej, na którąby nie spieszyli. Wiele im osobliwie na tem zależy, aby wystąpić w „carskiej swojej skórze” jak nieśmiertelny nam Adam mundur wielkich książąt nazywa, ilekroć uroczystość ta ma związek z doczesnymi prawami i ziemskim królestwem Namienistki Chrystusowego. Między wzywającymi Ojcu św. w rocznicę jego obioru pierwszymi byli Sergiusz i Paweł. D. 3. marca, w rocznicę koronacji, oni także będą rejdowali w kaplicy sykstynskiej.

Temu nadskakiwaniu towarzyszą wciąż wołania między prałatów rzeczone puszczane, iż Polacy przestali już mówić po polsku, że język polski stał się oddawna językiem erudyty, do brym dla miłośników archeologii i kopanego świata, jak runy skandynawskie, hieroglify egipskie lub szkielety mamutów, ale że dla ogółu potomków narodu niegdys polskim zwanego, polszczyzna stała się dzisiaj zgola niezrozumiała.

Takie koszałki opaki nie zostają naturalnie bez wpływu na ogół włoski i rzymski, niemniej nawet rozróżnić brzmienia polskiej od moskiewskiej mowy i nie a nie wiedzący o nas. Propagandzie moskiewskiej pomagają także owe osłabienie a całkiem nowe rusziszki uroczono, które odgłos miewają nawet w Rzymie, jakobyśmy Rusini mogli być czemkolwiek bez Polski. Niebezpieczeństwo i całkiem bezasadne nasze zachcianki prowincjonalne przyczyniają się jedynie do zawracania głowy Włochom, do osłabiania idei niepodzielności Polski i do dostarczania wody na moskiewskie młyny...

Karnawał rzymski jest rzeczywiście przesiąknięty w tym roku. Nawet Izba po uchwaleniu ustawy o zniesieniu przymusu obiegu papierowej monety, niemal jednogłośnie musiała, pomimo nagłych kwestii pofolgować niewstrzymanemu zapustnemu prądowi i odrzucić się aż do 7. marca. Tymczasem wszystko co żyje bawi się do upadłego. Jest to szal, kołowaczna, choroba publiczna na olbrzymią skalę. Trzy ćwierci ludności zamaskowane, a Corso od wielu lat nie było tak przepięknie krociami zapustników i tak świetne. O takich bacchanaliach w Rzymie tylko można mieć wyobrażenie; po za Alpa nie podobnego nie istnieje i istnieć nie może. W tłusty czwartek, oprócz innych niezliczonych, były dwie wielkie maskarady kosztujące krocie, a z których jedna przedstawiała symboliczny wóz akademii francuskiej sztuk pięknych w Rzymie, ze złościami posagiem Minerwy, herbami Medyceuszów, w których willi ta akademika założona, i kilkudziesięciu artystami w przepysznych strojach dworu Karola IX; druga zaś wyobrażała powrót arabskiej karawany z Mekki, z wielbłądami, kofmami, murzynami, namiotami, itd. Wszystkie stroje, siodła i broń posprowadzone były ze wschodu. Była nawet oryginalna muzyka arabska i żony emirów w lektkach. Było też kilka przeświecanych balów: u dworu, na który zaproszono około 2000 osób, u księcia Nabreżyny kuzyna i ambasadora mikołaja japońskiego, u ambasadorów angielskiego i pruskiego itd. Na maskowych balach w teatrze Costanzi bywa od 10 do 15 tysięcy osób — Polaków mnóstwo się zjechało do Rzymu na karnawał.

Konstantynopol d. 1. marca.

Turcy przysposabiają się do wymierzenia potężnego ciosu, i lubo nie wypada wierzyć ich twierdzeniom, że w Epirze i Tessalii 220.000 żołnierzy zgromadzi, jednakże nie przesadzi się gdy się ich wraz z Albańczykami na 150 do 160.000 ludzi podamy. Siły te aż nadto są dostateczne do pokonania Grecji, jeżeli tylko z jednym w tamtych okolicach do czynienia mieć będą. Obecność tych sił sprawia, że grasujące w tych prowincjach bandy powstańcze, nagle zniknęły, a nie tajem jest nikomu, iż składający je członkowie, wszyscy zuchwiali do wojek liniowych greckich wcieleni zostali, udowodnio-

Z notat dawnego redaktora.

(Dokończenie.)

Nieznamoma zgodziła się na to i moje listy z Świętokrzyskiej ulicy, gdyż tu wtedy mieszkałam, szły do Lublina, a zamtad dopiero powracały do Warszawy, na ulicę Leszno, bo jak się później dowiedziałem, to tutaj właśnie moja bogini mieszkała.

Co tydzień więc następowała wymiana naszych listów i kłoby z boku był to obserwować, musiałby przynajmniej żelmy oboje pewien postęp w tego rodzaju pisanii zrobili. Listy nasze były coraz to culsze, gorętsze, serdeczniejsze, tak że co w dziesiątym liście nastąpiło wyznanie i oświadczenie obopólne.

W dziesiątym liście mej nieznamomej znalazłam wrony pakietek, zawierający na wielką moją radość cały bukiet przeszłych jej wosów, a zarazem nieznamoma żądała, abym odzwajmniając się, przysłał jej moich wosów. Cóż miałem robić? — Uciąłem sobie pukiel nad lewym uchem, włożyłem go w kopertę i posłałem na Leszno przez Lublin.

W jedenaście liście prosiłem moją nieznamomej, żeby nakoniec pozwoliła się dać poznać, że przecież tak być już dłużej nie może, żebyśmy wreszcie do siebie pisywać tylko listy mieli.

Aniela pochwaliła naprzód moje włosy, potem powiedziała, że zawsze sobie życzyła mieć za dożgonnego towarzysza bruneta, i że jest szczęśliwa, że ja właśnie mam tego koloru włosy. — Potem przyznała mi słuszność, że tak zawsze się w ślepa babkę bawić nie można, że

ona teraz na sześć lub najdalej na oś tygodni wyjeżdża na wieś, a skoro tylko wróci, to natychmiast przysyła mi zaproszenie, żebym ją w jej domu odwiedził. W końcu prosi mnie jeszcze o cierpliwość, gdyż to już niedługo, a będziemy szczęśliwi na całe życie.

Nie było innej rady — potrzeba się więc było zebrać na cierpliwość. Przerwała się korespondencja, a z tem się do niej przyzwyczaić, więc mi się bardzo nudno zrobiło, że już nie miałem do kogo co tydzień pisywać listów sześciu lub ośmiu stronnych i podobnych też odbierać.

W dodatku lato było tego roku gorące, kurz wielki, dusłem się więc w Warszawie, a że miałem trochę uciutego grosza, więc postanowiłem i ja gdzieś na wieś wyjechać, i o to tylko chodziło, gdziebym miał się udać, bo nie miałem nigdzie na wsi bliższych znajomych.

Jeden ze znanych lekarzy poradził mi udać się do Buska, gdzie sobie będą mogli na świeżem powietrzu wypocząć, a przystem i wody tamtejsze, jakkolwiek mógłbym się bez nich jeszcze obejść, zrobią mi wyborny skutek.

Wziąłem zatem urlop na 28 dni z mego biura i wyjechałem do Buska. Zanim jednak wyjechałem, przyszedł do mnie kolega z sądu apelacyjnego, Edward, i zaproponował, żebyśmy razem jechali mogli, gdyż i on otrzymał urlop i właśnie zaraz wyjeżdża do Buska.

Nie miałem żadnego powodu do odmowy, gdyż wspólna podróż była pod każdym względem dla mnie korzystną.

Znałem zresztą dobrze Edwarda. Było to dziecko obywatelskie ze wsi; syn bardzo godnych rodziców, kolega przewybory.

Edward był młodszy o trzy lata odemnie, zgrabny, przystojny, zawsze w dobrym humorze,

uśmiechnięty, przyjaźliwski, a przystem przepysze blond włosy mający.

Ujemną stroną Edwarda było, że jak to jest bardzo pospolitem u wszystkich obywatelskich dzieci, nie lubiał czytać i bardzo mało też czytywał, bo książkę lub gazetę jedynie brał wtedy do ręki, gdy po obiedzie szedł na parogodzinne drzemkę, gdyż to mu jak powiedział ułatwiał zaśnienie.

Skutkiem to jednak podobnego zastósowania książek i gazet do sprawozdania sobie Morfeusza, tak często spotyka się pomiędzy obywatelskimi dziećmi podobne jak Edward typy.

Edward bowiem był piękny, złote miał serce, tacyfzy przesłiznienie, miał maniery salonne etc... ale umysłowo był dość ograniczony, a przystem był gnuśny, lubił późno rano wstawać i spać po południu, do czego tak się przyzwyczaił, że już się wcale bez tego obejść nie mógł, a ani mu nawet na myśl przychodziło kiedy, że człowiek też ma jeszcze potrzebę dobieżdy przyjmowania posiłku duchowego — czytania.

Przybywszy do Buska zamieszkaliśmy razem, wynajmując sobie dwa pokoje, z których pierwszy większy urządzono nam jako salonik, gdzie ja redagowałem mój Dziennik mój, i gdzie Edward jak najgłębiej na parę godzin po obiedzie w dużym fotelu zasypiał. — Drugi pokój był znacznie mniejszy i służył nam za nocną sypialnię i garderobę.

Urządziliśmy się przedko w Busku, gdzie o jednym godzinach pijsie się wody, spacerując, potem wracając do roboty. Po obiedzie zaś Edward szedł spać do salonu, a ja żeby mu nie przeszkadzać wychodziłem sobie wtedy do czyteln.

W tydzień tak coś po naszej instalacji w Busku, kiedyśmy zjedli obiad i wyszliśmy razem, ja wedle zwyczaju poszedłem na gazetę a Edward na drzemkę do mieszkania.

Już spał Edward z godzinę, kiedy ktoś do drzwi zapukał, a następnie roztworzywszy wazę do salonu w pół świetle będącego, gdyż rolety i firanki były spuszczone.

Edward słysząc kogoś wchodzącego, roztworzył oczy i ujrzał z największym zdziwieniem na dwa kroki przed sobą damę około 24 lat mieć mogącą, jeszcze świeżą i piękną, elegancko ubraną, która się w niego z uśmiechem pewnej serdecznej życzliwości wpatrywała.

W pierwszej chwili myślał, że śni jeszcze, lecz przedko oprzytomniał i zerwawszy się z fotelu, odsunął firankę i poprosił siedzieć nieznajomą.

— Jestem Aniela — powiedziała ona wtedy Edward z respektiem się skłonił, lecz nie wiedząc co to imię znaczy, z wstążką szkieletu wieniem patrzył na damę, która usiadłszy blisko niego na przeciw, na podanem krześle i ciele na niego z zajęciem i zarażem z tym życzliwym uśmiechem patrzyła, a po chwili skierowawszy swój wzrok na jego włosy, dodała:

— Mój panie, a zdawało mi się jednak... że pan byłeś... brunetem.

Edward, który ciągle nie z tego wszystkiego niepominał, ale jednak czuł, że to jest owa jedna mała stanowcza chwila, w której się los zarówno wielkich państw, jak i pojedynczych ludzi decyduje i że tu trzeba coś trafnego odpowiedzieć, więc rzekł z wzdęcznym uśmiechem, głęboko się skłoniwszy:

— Ależ pani, — to jest znany skutek kuracji tutejszemi wodami.

Koncept ten został doskonale przyjęty, moja

sprawa niepowrotnie przepadła, ale za to Edward niespodzianie i niezastępowanie triumfował.

Pani Aniela była młodą wdową i właścicielką zarazem domu na Lesznie, przynoszącego jej jenedaście tysięcy złp. czystego rocznego dochodu. Straciła przed rokiem męża i przed skończeniem żałoby niechęciała robić nowych znajomości. Ukończywszy zaś ją, za poradą lekarzy wyjechała na świeże powietrze i kurację do Buska. Tu przeglądając listę przybyłych gości, dowiedziała się, że jej na pół już narzeczoną redaktor, przypadkowo także tu przybył. Wywieściła się zatem gdzie mieszka. Weszła tam niewiedziawszy, że on z kimś drugim mieszka, aby mu zrobić niespodziankę — i na honor zrobiła mu ją taką, czego nikt niezaprzeczy, jak tylko kobietom się zdarza coś podobnego zrobić.

We dwa miesiące później Edward poślubił piękną wdowę, dziedziczkę kamienicy na Lesznie, — a kolega jego sądowy i redaktor Dziennika mój, westchnął smutnie tylko — że to w taki sposób wypełniło się dla niego proroctwo starego buchaltera...

O! co to jest nie mieć szczęścia! pomyślał sobie, wstał do dorożki i znowu pojechał do parku w Łazienkach. Naprawdę jednak we wszystkich kierunkach przez kilka godzin przejechał się i biegał, uspokojenie się tak łatwo nieprzyszło, jak ono wtedy po ulecciu złotych snów u Józji — a bo też i strata dotkliwsza była.

Atanazy Gezel.

nem przeto jest, że tworzone one były z żołnierza regularnego, na co jednak Europa obojętnym okiem spoglądała, a i dziś, gdy fakt stał się widocznym, uwagi żadnej zwrócić nie chce, tak jak z mózgownicy swej usunawszy jedyną sprawę, sprawę Polski, zdolną zapewnić pokój trwały i możliwość rozbrojenia się, szuka przedmurza przed panslawizmem, w powiększeniu Grecji, obecnie w cudzoziemskich żywiołach pomocy spodziewającej się.

Posiłki w ludziach wysyłane tam są codziennie, a oprócz statków transportowych rządowych i parowca „Lloyda”, wynajęto jeszcze parę prywatnych okrętów angielskich. — Ruch w arsenałach nie zmniejsza się, przeciwnie, bataliony rzemieślnicze redefów powołane są do pracy. Dzień i noc warsztaty zajęte, a oprócz tego ministerjum wojny zamówiło w przyszłym tygodniu 30 milionów ładunków w Ameryce z terminem ich dostawy za trzy miesiące. Wysilenia te jednak wpływają zgrubnie na stosunki finansowe i handlowe kraju. Grecy tu osiedli, a dzie rzący przeważnie w swem ręku kapitały, pewni, że lada chwila mogą być wezwani do opuszczenia kraju, zaprzestali wszelkich operacji, bogaci zaś Armieńczy, pochowawszy swe kapitały, za ubogich uchodząc pragną. Cudzoziemcy, posiadający tu swe własności, radziły także uchylić się od podatku stałego za lat kilka wnieść się mającego; jednym słowem, kryzys panująca od lat kilku coraz dotkliwszą się staje, a mnożące się z niedzy choroby o wiele śmiertelność nad zwykły jej stan powiększają.

Czuje Porta przykre swej położenie, i aby o ile możliwości podnieść ducha w narodzie w wytrzymałości go umocnić, ogłosiła w tych dniach tabelę dochodów z dziesięciu poprzednio przed poborów rządowych pobranych wraz z wykazem takichże dochodów poprzednio prywatnym osobom wydzierżawionych. W dziesięćmiesiąt wylatających zyskała na tej zmianie administracji 35.000.000 piastrow, z trzynastu jeszcze nie nadano ostatnich rezultatów a choćby one podniosły tę sumę nawet do 60 milionów, to w obecnym czasie suma ta jest kropla wody w morzu.

Nie w lepszym wprawdzie stanie znajduje się i Grecja. Prywatne a niewątpliwego źródła pisma, wykazują w zrastać się z niezmierną chyżością niedzę. Brak pracy zupełny, a szczupła liczba robotników cywilnych użytych przy spychaniu szanów w Pireu, Salaminie i kilku innych punktach, regularnie płaconą, nawet nie jest. Mimo to, szczególnie w miastach, nie tylko chęć prowadzenia wojny jest ogólną, ale co więcej pewność zwycięstwa niewątpliwą. — Ambulanse zamówione w Lyonie już przybyły do Aten, a Francuzi im towarzyszący użyci będą przez rząd grecki jako nauczyciele, wykładający sposoby obchodzenia się z niemi greckim infirmierom. I z tego już samego stanu rzeczy przekonanie się łatwo, jak słaba jest organizacja dotychczasowa armii greckiej, mającej się zetrzeć z wybornie wyrobionym i w licznych bojach za prawny żołnierzem tureckim. Nadto wezwano oficerów cudzoziemców do wejścia w swych stopniach do armii helleńskiej, bo, mimo górującej miłości własnej, przekonano się w końcu o własnej technicznej nieumiejętności. Lecz rząd tak dzielnie wpływał na opinię publiczną, takimi nadziejami pomocy ludność żywił, iż dziś, bez oczywistego niebezpieczeństwa, cofnąć się nie może; dla zadość uczynienia tej opinii, większa część wojska załogę w Peloponezie dzierżącą, pomnikista została przeszłego tygodnia ku granicom północnym, a pozostałe utrzymują rozkaz być w pogotowiu do wymarszu na pierwsze skinienie. Ogrodońce to Peloponezu ze wszelkiej obrony, udowadnia niejako, że potrzeba jego przez jakąś zagraniczną siłę strzeżoną być mają. Korweta „Bubolina” zawinęła do portu Pireu, mając na swym pokładzie 36.000 karabinów systemu Gras i znaczną ilość torpili.

Kolej podkarpacka.

(Fr. B.) Żywe zainteresowanie się mieszkańców zachodniej części kraju projektowaną budową kolei Podkarpackiej, jest z jednej strony do wodem, jak bardzo tutaj odczuło potrzebę tej kolei dla kraju, a z drugiej podaje otuchę konkurującym przedsiębiorstwom kolejowym, że interes ten nie należy do kategorii bezpłodnych spekulacji.

Już od dłuższego czasu, bo od r. 1872 istnieje projekt a i trasy kolei Podkarpackiej z punktu Zagórz na kolei Przemysko-Lupkowskiej do granicy pruskiej zmierzającej, która ma przeciąć kolej Tarnowski-Leluchowska, w jednym z punktów najodpowiedniejszych.

Otóż gdy zgoda wszechstronna panuje za Zagórzem, nie ustaliło się dotąd przekonanie, który mianowicie punkt połączenia na kolei Tarnowski-Leluchowskiej odpowiadałby i samemu przedsiębiorstwu kolejowemu i interesom kraju. Taką bagatelką na pozór, jak wybór odpowiedniego punktu połączenia decyduje przecież o bardzo ważnych kwestiach, jakie następują się i dla przyszłości kolei w okolicach podkarpackich i dla samychże tych okolic. Natura górskiej konfiguracji kraju powoduje to, że obrawszy dajmy na to punkt A za punkt połączenia, rzuciła się kolej w inne porzeczka i okolice, mającą inną fizjognomię, a z punktu B znów gdzieindziej, z pominięciem ważnych ognisk ruchu handlowego, przemysłowego i tak prowadzić ją można.

Powstały tedy tym sposobem dwa projekta dwóch tras kolei Podkarpackiej, mianowicie: na przestrzeni Zagórz-Bobowa jedna, i na przestrzeni Zagórz-Bobowa druga. Na przestrzeni Zagórz-Bobowa leży: Krosno, Jasło, Biecz; na przestrzeni Zagórz - Grybów: Gorlice, Żmigród, Dukla. Kwestja tych tras rozwiódła miała opinię techników w jenerałnej inspekcji kolei we Wiedniu, ergo opinię w ministerstwie handlu, a podobno że i w ministerjum wojny nie panuje zupełna zgoda w zapatrywaniach strategików, czy ta lub ta trasa ważniejsza by była w razie dajmy dla celów wojennych. Jeżeli to prawda, że i tam jeszcze nie zdecydowano się ostatecznie, cóż wymagać od konkurujących z sobą powiatów: Gorlickiego, Jasielskiego i Krosnińskiego, że te spierają się z sobą zawzięcie, wykazując wyższość zalet i siłę dowodów przemawiających za niemi.

Uczucia wyższości, dobroci, pożytku itp. jednej z tych dwóch spornych tras wezbrały tak dalece, że Czas zniewolony był otworzyć łamy swojej rubryki gospodarstwa, handlu i przemysłu, ażeby potoki tych uczuć wyrzuciły się i odpłynęły. Numer za numerem drukuje on głosy zabierane w tej sprawie przez różnych autorów. W szeregu tych stanął i powolny wasz służba, którego racyliście wezwać, ażeby jako z bliska tej sprawy świadomy, zaznajomiony z nią szerokie koła naszych czytelników.

Konsekwencja, a obok konsekwencji przekonanie nakazuje mi przemawiać za tem, zaczętem przemawiać w Czasie, lecz by uniknąć powta-

rzania, radbym i datami wymowniejzszymi, aniżeli wszystkie argumenta, wykazać, która z dwóch tras zasługuje na porzecz.

Jeden z techników członków komitetu kolejowego powiatu Jasielskiego zcharakteryzował trasę kolei na Grybów-Gorlice-Żmigród-Duklę, jako trasę górską, — zaś trasę na Biecz-Jasło-Krosno, jako trasę podgórną, czyli inaczej mówiąc Podkarpacką. W pierwszym wypadku kolej ta przeszłaby się ciasnemi przesmykami ważkich porzecz górskich na usuwistym tu i ówdzie terenie, wśród okolic mniej ludnych, leśistych z nomenklatury, gdy już na prawdę lasy dosyć są przecięte, naftodajnych co prawda ale nie w takim stopniu jak gdzieindziej, a w drugim wypadku przez Biecz-Jasło-Krosno szłyby ta kolej szerokimi porzeczkami na terenie jakby stworzonym dla kolei, wśród okolic bardzo gęsto zaludnionych, zamieszanych, pod każdym względem na wyższym stopniu rozwoju intelektualnego i dobrobytu stojących. Aby to udowodnić dosyć dla znających kraj wskazać na Jasło i Krosno, na ruch wywozu i przywozu tych dwóch miast, na produkcję okolic, i ile zbywają od miejscowej konsumcji, na ludność wreszcie mazurską, a po-równać z nią ubóstwo Rusina z okolic Gorlic, Dukli lub Żmigrodu, — umyslowe tegoż zanieb-danie, — dosyćby wskazać liczebnie i imiennie te wielkie obszary tych okolic, dziś albo już zli-cytowane przez banki, albo w sekwestracjach dzierżone do licytacji jak Cieklini, Samokleski, Żmigród i Konty, ażeby przekonać się, jakie to są niepoieczające widoki dla kolei w okolicy górskiej, dosyćby było wykazać, ile corocznie w owe okolicy górskie pociąga przednowek wiecznie tam panującą, zboża a nawet paszy z nizin Ja-sła i Krosna.

Statystyczne daty naprzykład tak mówią o powiecie Jasielskim: przestrzeń powiatu Ja-sielskiego 10.0715 kw. myriametrow. Ludność powiatu 87.556 głów w 150 osadach i 154 gmi-nach katastralnych.

Wywóz roczny pszenicy 140.000 m. ctn., żyta 80.000 m. ctn., jęczmienia 100.000 m. ctn., owsa 100.000 m. ctn., rzepaku 25.000 m. ctn., koniczy 35.000 m. ctn., grochu 100.000 m. ctn., piwa 5.000 hektolitrow, spirytusu 5.000 hekt., masła 25.000 m. ctn., jaj 5.000 m. ctn., bydła opasowego i innego 14.000 sztuk.

Przywóz oblicza się mniej więcej na 500.000 m. ctn., z których połowę należy przy-jąć na żelazo.

Szczegółowych dat wywozu, skór, nafty, płócien z Dębowa, gancarskich wyrobów z Kołaczyc nie dostarczono mi, te więc pominąć muszę.

Co najmniej tyle potrzeba przyjąć w Kro-snie i dodać wyroby tkackie, naftę Bóbrki i in-nych licznych kopalni tego powiatu, młyny, tar-taki, fabryki narzędzi rolniczych, gorzelnie itp., w równej a może i wyższej mierze jak w po-wiecie jasielskim.

Okolicę Fryszatka i Kołaczyc, niemniej lu-dne, niemniej żarnożne a w dolinach porzecz Wiśłoka i Wisłoki reflektując w przyszłości na połączenie kolejami wycinalnemi z Krosnem i Jasłem, a tylko do kolei Podkarpackiej znieu-łone dowozić swoje produkty, w rachubę brane być muszą, a rachuba ta dla kolei Podkarpackiej upada, gdyby jej linia nie szła na Jasło i Kro-sno. Okolicę te zamiast wieść swoje produkty w góry do stacji oddalonych od Jasła i Krosna, po-wiozła takowe dalej nawet do kolei Karola Lu-dwika, byle z góry na dół, — mniejszą siłą po-ciagową z mniejszym uszczerbkiem sprzętu.

Gdy przy budowie dłuższych linii kolejo-wych, w razie projektowanych dwóch tras bie-rze się wzgląd na sposobność terenu i wybiera się krótszą trasę, to właśnie i ten ważny wzgląd na mniejszy koszt budowy przemawia za trasą Biecz, Jasło, Krosno. Według obliczeń bowiem, koszt budowy trasy podgórskiej jest mniejszy od kosztorysu trasy Żmigród, Dukla, o przeszło dwa miliony.

W razie wymagania ze strony konkurują-cych konsorcjów gwarancji państwowej, przy-jdzie się liczyć w większej mierze z zapatrywa-niami i wymaganiami ministerstwa wojny, a wie-my, że częstokroć strategicznym względem po-święca się miliony i chlebobójne okolicę. Ależ dziś, przy operacjach wojennych wielkimi masa-mi wojsk prowadzonych trudno przypuszczać, a-żeby jaki jenerał mógł marzyć o utrzymaniu się w Karpatach, gdyby stracił węzeł dróg bitych galicyjsko-węgierskich spoczywający na linii Biecz, Jasło, Krosno, i dał owdądnie nieprzyja-cielowi porzeczka Wiśłoki i Wiśłoka z dorzecza-mi Ropy-Dukielki. Warowny niegdys zamek Odrzykonka pod Krosnem, miejscowość pod Fry-szakiem twierdzą zwaną, Podzamcze pod Jasłem i ruiny zamku Seibora na górze Krajowickiej, Biecia obwarowania, wskazują, że i w minio-nych wiekach wielkich inwazji tatarskich hord, bramy dukielskiej ztąd broniono i ztąd gromiono bandy za bandami niepokojące granice dawnej Polski.

Szwedzi i Rakocy kusili się o zdobycie Odrzykonki a i dziś w tych wymienionych punk-tach tak dobrze jak na drodze w Bałkanach ma-żna nieprzyjacieli stworzyć tu Plewnę. Dla Boże, abymy jej niepotrzebowali, lecz i w razie ofensywnego działania koncentracja armii z Wę-gier, w tej wielkiej kotlinie, której jedno ramię sięga tak zwanego Podola sanockiego, a drugie o Biecz się opiera, tutaj odbywać się będzie mu-siała i z tej podstawy rozpoczynać działania ku Wiśle. Tak przynajmniej twierdzą fachowo wy-kształceni oficerowie wyższych broni, którym po-zostawiając dalszą debatę nad znaczeniem linii komunikacyjnej Biecz-Jasło-Krosno, wskaze jeden jeszcze wzgląd, jaki przemawia za zaniechaniem projektu trasy górskiej. Meteorologiczne i klima-tyczne stosunki okolic górskich, w których tra-sę w r. 1872 w porze letniej robiono, uszły u-wagi panów techników; a przecież, gdyby ci pa-nowie zechcieli się byli przejechać w zimie, na wiosnę lub w jesieni, kiedy to wiatry górskie roznoszą się na dobre, zastanowiłoby ich pew-ne, jak w okolicach pomiędzy Żmigrodem a Du-klą, Duklą a Rymanowem lub około Beska wó-z ładowny frachtowy, albo powóz zaprzężony cze-łrema dobrami kofmi wiatru postawi w poprzek drogi i balansuje nim, jakby go chciał unieść. Budynki wiatr rozbiiera jak budki z kart, i to od Wietrzny i Mrukowy tak nieraz mruka złorowo, jakby chciał wszystko porozrywać. Za wi-chrami idą i odpowiednio zasypane śnieżne w tych okolicach, a wykojeniem i tym podobnym wy-padkom, pomijając już przerwy w komunikacji, nie byłoby końca. Rozkopnięcie śniegów kosztu-ję rząd w tych okolicach bardzo wiele, a więcej jeszcze szarwarkowych powinności ponosi lu-dność. Kolej będzie musiała za to płacić, i to do-brze płacić.

Takie to powody przytaczają obrońcy trasy podgórskiej contra niemałym usiłowaniom przeci-wnego obozu, w reprezentacji powiatu gorlickie-go moralne i materialne poparcie mającego, który chce, by kolej Podkarpacka koniecznie Duklę przecinała. Jaka decyzja wyżej w tym względzie

zapadnie, trudno dziś jeszcze powiedzieć, ale na czasie byłoby przecież przypomnieć i dopomnieć się, by już raz projekt budowy kolei Transwer-salnej przestał być tylko projektem i wyszedł ze sfery mglistych rozpraw teoretycznych na po-le realniejszej rzeczywistości.

Komitet kolejowy jasielsko - krosniński, ze-brany w dniu 21. b. m., uchwalił: 1) mniej roz-prawiać a więcej działać w tej sprawie; 2) za-chowywać w ścisłej tajemnicy plan działania *).

Jasło d. 22. lutego 1881.

Głosy z kraju.

Z nad Prutu.

(W sprawie emerytury dla urzędników Rad powiatowych)

Po zamianowaniu p. Zybklikiewicza marszałkiem krajowym podnoszone bywają w pismach publicz-nych liczne wnioski pożądanego dla ulepszenia ad-ministracji krajowej, których skutecznego załat-wienia, znając energię i zdolność pana marszał-ka, spodziewać się należy.

Miedzy podniesionymi do teraz nie znaleźli-smy jednak sprawy niemniej ważnej, która nieje-dnokrotnie poruszana tak w sejmie jak i w Wy-dziale krajowym, do teraz jednak niezadowolona pozostaje, t. j. sprawy zabezpieczenia bytu urzę-dników Rad powiatowych.

Wprawdzie Wys. sejm na podstawie §. 26. o repr. pow. uznał sprawę tę jako do zakresu Rad powiatowych należącą, a w skutek tego niektóre Rady powiatowe uchwałyły nawet sta-tuta emerytalne dla swych urzędników, jednakże w przeważnej części, mimo iż władze te od lat 13 istnieją, nie uczyniły do teraz zadość wymo-gom powołanego paragrafu, głównie z tego po-wodu, by nie obciążać opodatkowanych powiatu większym dodatkiem w razie przyznania eme-rytury.

Jesteśmy jednak przekonani, że jeżeli Wydział krajowy nie raczy wejść w tę sprawę jako władza nadzorująca, to urzędnicy wielu Rad po-wiatowych pozostaną i nadal bez zabezpieczenia bytu i przyszłości, bez wszelkiej opieki w danych razach, pozostawieni na łaskę lub nieła-skę tego lub owego wpływowego dygnitarza po-wiatowego, oceniani nie zawsze wedle własnej zdo-lności i zasług służbowych, ale często podług o-sobistych względów pozasłużbowych zjedanych ich pochlebstwem, płaszczeniem się lub prywatnemi usługami.

Jeżeli Wys. Wydział krajowy uznał za wskazane wziąć inicjatywę w sprawie zabez-pieczania bytu urzędników miejskich, wzywając reprezentację miast za pośrednictwem Wydzia-łów powiatowych reskryptem z 7. listopada 1876. l. 29.384 do uchwalenia w myśl §. 31. ust. gm. statutów emerytalnych dla urzędników dla miej-skich, to również z tych samych powodów i na podstawie ogólnego nadzoru może i powinien by Wydział krajowy zająć się sprawą urzędników Rad powiatowych, którzy bezsprzecznie są bar-dzo ważnym czynnikiem w administracji powia-towej, a nawet ważniejszym może jak urzędnicy miejscy, o których zabezpieczenie Wydział kra-jowy z uznania godną wytrwałością upomina się wobec ustroju reprezentacji powiatowych i ho-norowych godności członków Wydziałów powia-towych, których czynności najczęściej ogranicza-ją się do nieznacznych prozmiarów, podczas że główna praca polega na urzędniczych Rad powia-towych, na ich sumienności i gorliwości.

Słuszne więc byłoby, ażeby od lat tylu po-dnoszone domaganie się o zabezpieczenie bytu u-rzędników Rad powiatowych uwzględnione zo-stało, przez co nie tylko że stałoby się zadość wymogom słuszności, ale nadto byłoby korzy-stnem dla samychże Rad powiatowych, gdyż ta-kowe zapewniłyby tym sposobem urzędników u-zdolnionych i gorliwych, którzy tem chętniej dla dobra powiatu pracowac będą, gdy teraz każdy zdolniejszy poczytuje posadę przy Radzie powia-towej tylko za przechodnią, z której by mógł przejść na inną, pewniejszą.

Mamy zatem nadzieję, że pan marszałek krajowy na skuteczne załatwienie tej sprawy ró-wnież wpłynąć raczy.

Z Izby sądowej.

Rozprawa z d. 5. marca.

Dziś przesłuchano dr. Marceliego Madejskiego adwokata krajowego we Lwowie.

Ponieważ oskarżyciel publiczny i zastępcy oskarżonych z ławy obrońców czynią zgodne wnio-ski co do zrzeczenia się żądania, aby świadek zo-stał zaprzysiężony ze względu na bezwarunkową wiarygodność swych zeznań, przeto Trybunał przystępuje do przesłuchania świadka bez poprzedniego zaprzysiężenia.

Dr. Madejski pośredniczył na życzenie śp. Florjana W. w zaciąganiu dwóch pożyczek na dobra Hrehorów, a to pierwszej w r. 1869 w To-warzystwie kredytowym ziemskim, drugiej zaś za-raz w roku następnym zrealizowanej w Banku hi-potecznym w kwocie 15.000 złr. Więcej świadek z śp. Florjanem nie miał żadnej styczności, nadmie-nia tylko że znał go dobrze jeszcze w latach jego młodości, kiedy śp. Florjan był dependetem u ad-wokata śp. Ochancowicza, a następnie plenipotentem w dobrach hr. Potockiego.

Z zeznań tych konstatuje p. prokurator bar-dzo ważną okoliczność tj., że śp. Florjan był pra-wnikiem, a zatem dokładnie znał przepisy prawne i konsekwencje mogące wyniknąć z każdej nielegal-nej czynności.

* * *

Na liście świadków figurują dwaj jeszcze — ostatni. Są nimi Stefan i Bolesław Wysocki, bracia obwinione. Pierwszy, jak wiadomo, zachoro-wał, jest więc nieobecny w izbie świadków; trybunał przystępuje przeto do przesłuchania p. Bolesława Wysockiego.

Jasny blondyn o wybladłej cerze wchodzi na salę swobodnie, lekko, z pewnym szykiem nawet, kłaniając się trybunałowi, sędziom przysięgłym, p. prokuratorowi. Tuż za nim krok w krok po-stępuje p. Stokios, który obecnie piastuje urząd dawniej przez niezapomnianego Cedzidę sprawo-wany, urząd ordonansa trybunału. Ordonansa za-daniem jest wywoływać świadków z przyległego pokoju, i mniej obciążanych przygotować pod względem zachowania formalności do ważnego aktu przysięgi. Dzierży on przeto wiecznie w dłoni pudełko zapalek, i byle p. przewodniczący skinął, Stokios szast, zapala dwie świece, stawia świadka przed krzyżem, i jak czasem, potężną prawicą remonstruje układ, jaki ma przyjąć ręką

*) Na wypadek, gdyby plan „utonąć” lub po-kazało się, że planu nie było.

świadka, aby przysięga po formie dokonaną zo-stała.

Podczas kiedy p. Bolesław W. podaje *ad generalia*, że jest rodem z Uładowki na Podolu zabranem, liczy lat 33, stanu wolnego, obecnie trudni się robotami katastralnymi, że był dawniej pod kuratelą brata ś. p. Piotra a następnie Mar-ka, — Stokios słucha pilnie, i już sięga po za-pałki, gdy wtem p. prokurator zażądał głosu

„Oho, nie z tego!” myśli Stokios, chowa zapaliki do kieszeni, wraca retour, a wracając, spostrzega tłum pytających fizjonomii; wzrusza ramionami, przechyla głowę na prawy bok i po-dciaga brwi — oto cała odpowiedź, jaką daje cie-kawym widzom... P. Stokios wie dobrze, że on jest najgłówniejszym aktorem przesuwającym się po deskach sceny sądowej w tej chwili, kiedy w około uroczyste zalega milczenie, i dobrze też odgrywa swą rolę, rolę Slinksa. — Siada na swem uprzywilejowanym krześle, zagadkowy jak paragraf procedury sądowej, który mówi o mo-żności rozdzielenia zeznań świadka w ten spo-sób, iżby tenże, jeśli ma świadczyć w sprawie kilku obwinionych, z których jeden jest jego krewnym, mógł się zrzec świadectwa co do swego krewnego, a mimo to zeznać o okoliczności świadczące pro lub contra innych obwinionych. Właśnie powołując się na ten paragraf

Prok. żąda, aby p. Bolesław, któremu przys-luguje prawo zrzec się przyjemności świadcze-nia, korzystał z tego prawa o tyle, iżby złożył świadectwo tylko względem oskarżonego Leona Popiela.

Dr. Jackowski, obrońca Popiela, wyka-zuje, że w danym wypadku zastosowanie powo-lanego postanowienia jest absolutnie niemożli-wym, gdyż świadek chcąc zeznać o okoliczności odnoszące się do Popiela, nie mógłby ominąć, choćby wzmianki o bracie: wszakże tylekroć wspomniany obrachunek, o którym miałby świadek coś może nadzwyczaj ciekawego do powie-dzenia jest faktem wywołanym wspólnem dzia-łaniem Popiela i Kazimierza Wysockiego. Co in-nego gdyby Popiel był oskarżony oprócz oszu-stwa jeszcze o jakiś inny, całkiem odrębnej na-tury, czyn karygodny jak n. p. kradzież, podpa-lenie, albo morderstwo, natenczas obrońca chętnie byłby za proponowaniem przez rzecznika państwowego rozdzieleniem zeznań.

Tego samego zdania są obrońcy doktorowie Siderski i Lubiński.

Trybunał udaje się na ustęp i po kilku mi-nutach narady, oznajmia, że rozdzielenie zezna-nia świadka w danych okolicznościach jest nie-możliwe.

P. Bolesław Wysocki korzysta zatem w ca-łej pełni z dobrodziejstwa prawa i wysuwa się z sali.

Do Stefana Wysockiego wysłano osobną ko-misję dla zbadania, czyli stan zdrowia jego jest taki, iż absolutnie nie pozwala mu jawnie się w sądzie.

Tymczasem przystępuje trybunał do odczy-tania rozmaitych aktów, a między innymi świad-ctw z registry sądowej co do obwinionych. Świadectwa te opiewają, że wszyscy trzej nie byli dotąd w żadnem śledztwie.

* * *

Po południu odczytano zeznania Kazimierza Wysockiego, złożone w śledztwie. Z powodu zawartego w tych zeznaniach twierdzenia Wy-sockiego, że został przez żydów oszukany o przeszło 8.000 złr. rozpoczyna się ponownie ba-danie Popiela, dla czego pobrał 1.500 złr. za pośrednictwo, 2.000 złr. tytułem gwarancji i 2.400 złr. tytułem procentów dla banku.

Popiel odpowiada, że cały ten rachunek, przedstawiony przez Wysockiego, jest „rein er-funden”, że nie tylko nie zrobił, ale owszem stracił. I tak nie wie nic o wekslu gwarancyj-nym na 2.000 złr. potrąconym przy obrachunku, a co do kwot 2.400 złr. i 1.500 złr., to te są podwójnie przez Wysockiego wliczone, albowiem prawdą ma być, że przy obliczeniu w Hrehor-owie odliczono 2.400 złr. na procenta, atoli póź-niej pobrano tylko 1.500 złr. tytułem procent-ów dla banku a 900 złr. zwrócono Wysockiemu przy obliczeniu u dr. Balka.

Wysocki znowu inaczej rzecz tę przed-stawia, a mianowicie, że zapłacił 2.000 złr. za weksel gwarancyjny, 2.400 procentów dla banku (z których mu potem zwrócono 900 złr. u dr. Balka) a nadto 1.500 złr. Popielowi za pośre-dnictwo.

Rzecz ta pozostaje niewyjaśnioną. Trybunał przystępuje do przesłuchania ostatniego świadka Stefana Wysockiego, który wreszcie pojawił się w sądzie z podwiązana twarzą, schorzałymi wido-cznie.

Stefan Wysocki, lat 37, rodem z Uładow-ki, obecnie dzierżawca realności w Zamarystyno-wie, pod Lwowem, odpowiada na zapytanie prze-wodniczącego, że chce korzystać z dobrodziej-stwa prawa.

Prokurator ponawia względem tego świadka wniosek o rozdzielenie zeznań, obrońcy ponawiają swe veto, trybunał po krótkiej naradzie ogłasza podobną uchwałę, jaką powołał po-przednio co do Bolesława W., a Stefan Wysocki znika z sali.

Na tem zakończono przesłuchanie świadków. Po małej pauzie zabiera głos p. prokurator, i na podstawie §. 263 p. k. żąda rozszerzenia rozprawy co do Leona Popiela na czyn karygo-dny, jaki dopiero w ciągu rozprawy wykryty zo-stał. Oto motywa tego żądania: Leon Popiel przedstawił się Wysockiemu jako pełnomocnik Banku kredytowego i pobrał od obwinionego Ka-zimierza P. tytułem faktornego kwotę 1.500 złr. Owoż zeznania wiarygodnych świadków nie po-twierdziły, jakoby Popiel był senzałem Banku kredytowego, a zatem Popiel kwotę 1.500 złr. poprostu wyłudził, czem dopuścił się zbrodni os-zustwa.

Dr. Jackowski. Nie przemawia ani za ani przeciw temu wnioskowi, pozostawiając ocie-nienie trybunałowi, podnosi tylko przeszkody formalne z §. 266.

Trybunał przychylił się do wniosku proku-ratorji państwa.

Popiel zaprzecza, jakoby przedstawił się Wysockiemu jako agent banku i odwołując się na poprzednie swe zeznania, przytacza, że był w Hrehorowie razem z Handem, którego Wy-socki znał dobrze, podnosi także, że na własne imię zrobił ten interes, a niemógł tego uczynić jako pełnomocnik Banku, o czem zresztą Wy-socki wiedział doskonale, albowiem Bank nie daje pełnomocnictwa byle komu, mając konsulen-tów prawnych. W końcu jeszcze nadmieniam Popiel, że interes ten musiał zrobić koniecznie, albowiem był zaangażowany zaliczkami udzielo-nymi Wysockiemu, i obawiał się, że w razie gdyby Wysocki bez niego dał sobie radę, on nieprzy-szedłby tak łatwo do pieniędzy.

* * *

Dr. Gorecki, który po złożeniu świad-ctwa zasiadał na ławie zastępców stron przywa-

tnych interesowanych, w imieniu Banku kredyto-wego, czyni wniosek na odczytanie listu p. Kirch-mayera pisanego do Izzydora Kohna. Zadaniem za-stępcy strony prywatnej, mówi p. Gorecki, jest udowodnić, że pretensje swoje nabyła w dobrej wierze, a skoro tutaj zarzucono złą wiarę, a mia-nowicie p. Kirchmayer...

Przew. Upraszam trzymać się ściśle wy-wodu odnoszącego się do roszczeń strony pry-watnej.

Dr. Gorecki. Trzymam się ściśle tego przedmiotu. Listem, który składał na stół p. przewodniczącego wykazuje, że ten sam p. Kirch-mayer, który w tej sali z takimi zarzutami prze-ciwił Bankowi wystąpił, dobra wiarę Banku w chwili nabycia pretensji 20.000 zł. stwierdził sam, wnosząc o to. W liście tym stawia on bo-wiem Bank kredytowy na równi z legatarjuszami, a pisał to jeszcze w dniu 6. sierpnia r. 1880, od którego to czasu, w przeciągu kilku miesięcy uważał za stosowne zmienić zupełnie swoją opinię.

Jednakowoż sądzę za złe mu tego niek-tórego nie może; ludzie zupełnie obojętni dla ja-kiejkolwiek sprawy w sądzie o niej mylić się mogą — coż dopiero poszkodowani.

Prok. Konstatuję, że ze strony prokurator-jji państwa zła wiara w nabyciu pretensji 20.000 złr. przez Bank kredytowy podniesioną nie była. Co do listu samego uważam go za pismo mniej-szej wagi.

Obrońcy doktorowie Jackowski, Lubiński i Siderski przytaczają się do wniosku dr. Górec-kiego, poczem Trybunał uchwala odczytanie tego listu.

Ustęp, na który się powołano brzmi: „Za-pytuję czy wierzyciele weksłów sfalszowanych złożyli deklarację zrzeczenia się pretensji do Ka-zia, i czy weksel Marji na 7000 złr. tudzież Stefana na 5000 złr. przez Handa i Popiela od-nabywów swym wykazanych na rzecz legata-rjusza w banku złożone zostały.

Kirchmayer zażądałszy głosu co do tego listu, prosił poprzednie swe zeznania o ty-le, że twierdzi, iż do banku udawał się w chęci nie zepsucia niczego, ale owszem łagodzenia sprawy, ażeby można było do jakiejś ugody do-prowadzić, przyszedłem do banku, jako do tego, który zarówno z legatarjuszami poszkodowanym został, zaś z p. Kohnem wszedłem w układy po-nieważ mógł pośredniczyć pomiędzy wierzycie-lami z jednej, a bankiem i legatarjuszami z dru-giej strony.

Po tem objaśnieniu p. Kirchmayer zwraca się do przewodniczącego z prośbą: P. prze-wodniczący przyrzeka mi że już nie będę przez p. obrońców wypyttywany? W pośrodku ogólnej we-selosi przyrzeka mu to p. radca Uhle, a świadek wychodzi z sali, którą i publiczność powoła o-puszcza, albowiem rozpoczyna się odczytanie Ze-arkuszonej opinii rzeczoznawców, co do przedło-żonych im do rozpoznania kilku podpisów Flo-rjana Wysockiego, o których sam Wysocki twier-dził, że je położył mając do tego upoważnienie od nieboszczyka ojca.

* * *

W niedzielę przedpołudniem odbyło się dal-sze czytanie orzeczenia rzeczoznawców pp. Ru-stachego Jachimowicza b. dyrektora szkoły im. Elżbiety i Czesława Tomaszewicza profesora szkoły realnej, poczem ten ostatni remonstruje sędziom przysięgłym sposoby rozpoznania z czy-jej ręki zakwestionowane podpisy pochodziły mogły, i rozkłada przytem niezliczone mnóstwo odbitków z listów z tych podpisów zestawio-nych obok siebie.

Po ukończeniu wykładu, radca Uhle odraza za pośrednictwem sądownego do wtorku, wyznaczając na poniedziałek przerwę dla ulżenia pytań jakie ławie sędziów przysięgłych przedłożone być mają.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Dnia 7. marca.

* Termometr podniósł się na — 3° R.; różnica od wczoraj (— 8° R.) jest przeto bardzo znaczna. Przeważnie panuje wiatr północno-zachodni pędzący wały gęstych chmur śnieżnych.

† Barbara Żulińska, z domu Michelson, uro-dzona dnia 23. kwietnia 1812 po długich i ciężkich cierpieniach przeniosła się do wieczności dnia 5. marca b. r. w 69. roku życia. Na pomniku nagro-bnym tej niewiasty powinien być napis: „Matka Żulińskich” — zasłużyła nań, jak matka Grachów. Był to wzór polskiej matrony, zaofer córki, dobrej żony, kochającej matki i pełnej poświęcenia obywatelki. Miłość ojczyzny była przewodnią gwiazdą jej żywota: w niej jak promień w ognisku, koncentrowały się wszystkie jej cnoty. Gdy maż jej odumart pozostało jej ośmioro dzieci: 7 synów i jedna córka. Najmłodsze dziecko liczyło 1/2 roku, najstarsza lat 12. Żyłę swoje poświęciła aby wy-chować je na uczciwych ludzi i gorących patriotów. Gdy nadszedł rok 1863 synowie byli już dorodli, a matka Żulińska, z sercem skrawionem, ale płomiem miłości ojczyzny wyprowadziła wszystkich na bój z najedzą. Jeden z nich Roman, który był członkiem centralnegoządu narodowego, został powie-szony przez Moskali na stokach cytaeli. Mamy przed sobą list, który pisał do rodziny na kilka godzin przed śmiercią. Głęboka wiara w świętość sprawy i spokój anielski nie opuściła go w godzinie śmierci. Widział, że śmierć jego będzie nieczem boleści dla serca matki, wiedział jednak zarazem, że umrzeć w danym razie za ojczyznę — to obowiazek. Takim go matka wychowała. Drugi brat poległ z chwałą na polu bitwy. Inni spełniając swój obowiązek do końca, poszli w łochy syberyjskie i na wygnanie. Emigracja synów podzieliła matkę. Dalsze jej życie było jednym pasmem cichej pracy dla rodziny i kraju, odczłonek wspomnieniem tych, którzy swe życie złożyli ojczyźnie w ofierze. Takę była śp. Barbara Żulińska. Poświęcenie dla kraju nie jest u nas rzeczą rzadką; ale kto wie czy jest druga matrona na całym Polskę obszarze, która by

kiem artysty jest w każdej roli dokładać jednako-
wemu staraniu. Opinia publiczna (panna Boczkaj), po-
mimo, że ja stacycyzmy uświata przedstawia w mil-
kajezarniejszych kolorach, wyglądała bardzo jak
Najzaciętszy konserwatysta byłby się z nią po-
dzielił. Na zanotowanie zasługują, że panna B. de-
klamowała poprawnie „prozę”, co dotychczas przed-
stawiało dla niej nie mało trudności.

Panowie: Złobński (Jowisz), Koneciewicz (Pluto),
Skalski (Styx), Raszewski (Merkury) i Orfeusz
(Alma) tworzyli *ensemble* pełne życia i humoru. P.
Koneciewicz za piękne odpiewanie wstępnej arji
zbierał zasłużone oklaski.

Słabą stroną przedstawienia były podrzędne
(rozumiem się, że nie na Olimpie, tylko na scenie)
bogie. Szczególnie trudno było uwierzyć, aby We-
nus z Kupidynem, mogły być w ogóle kiedy nie-
bezpiecznymi dla bogów i śmiertelników.

Wczoraj zakończyło przedstawienia francuskie
Towarzystwo dramatyczne pod dyrykcją pana De-
schamps. Dawano pięć sztukach jednoktówych:
„Le serment d'Horace”, „Le deux veuves”, „Une
Tempête sous un crâne”, „Oh! Monsieur!” i „Bon-
homme”. Szczególnie podobał się w pierwszej sztuce
p. Thut, w trzeciej pan Lecuyer, w czwartej
zaś panna Crivana. W „Burzy w mrogu” („La
tempête sous un crâne”) p. Lecuyer, przez całą sztukę
nie mówi ani słowa, chociaż często sam pozos-
tał na scenie. Cała rola polegała na mimice. Pan
Lecuyer świetnie się z niej wywiązał, gra jego by-
ła prawdziwie artystyczna, a tak wyraźna, że pu-
bliczność nagradzała go ciągłymi oklaskami. Grać
tak mimiką — to nie aktorstwo — to artyzm. W
monologu Gondineta, „Oh! Monsieur!” zachwyciła
wszystkich panna Crivana naiwnością i wyborem
modulowaniem głosu. — Dziś odjechało Towar-
zystwo francuskie do Krakowa. Dozwoliło nam ono
spędzić kilka wieczorów bardzo przyjemnie. Szcze-
śliwej drogi!

We środę ujrzymy dwie oryginalne nowości na
scenie: Komedję w trzech aktach p. C. D. p. t.
„Fantazja i rzeczywistość” i jednoktówą krot-
chwilkę p. A. Abrahamowicza „Ma bżika”. Ci, co
mieli sposobność czytać oba te utwory, wyrażają
o nich pochlebnie.

* **Towarzystwo „Czci i chleba”.** Otrzymałszy
sprawozdanie z czynności zarządu instytucji „Czci
i chleba” i z obrotu funduszu z r. 1880. Preze-
sem jest szefiwy wiesz nasz Józef Bohdan Zale-
ski. W roku zeszłym zabrała śmiejć 28 członków
stowarzyszenia, pomiędzy nimi s. p. pułkownika Te-
ofila Zablockiego, zmarłego w dniu 4. lipca w Tu-
lnie, i Alberta Sowińskiego, zmarłego w dniu 2.
marca w Paryżu. Na posiedzeniu 9. maja rada
uprosiła Bohdana Zaleskiego prezesa, i Władysława
Laskowicza, administratora, do przyjęcia na dalsze
dwa lata zajmowanych dotychczas przez nich urzę-
dów. W ciągu roku 1880 przystąpiło do stowarzy-
szenia 44 nowych członków; z kraju Wielkopolska
jedyna prawie bierze udział w stowarzyszeniu, a
w tym roku przystąpiło z tej dzielnicy kraju do sto-
warzyszenia 6 nowych członków. Pod względem fi-
nansowym rok ubiegły był zupełnie normalnym, a
zwiększone dochody dają możliwość przyjęcia na pen-
sje emerytalne czterech nowych weteranów, któ-
rych liczba doszła w ciągu roku do 56. — Budżet
wydatków stałych na r. 1881 uchwalony został na
sumę 14,910 franków. — Obrót pieniężny wynosił
w r. z. ogółem 8,644-28 fr. Z wydatków wymia-
jemy następujące punkta: na emerytury wydano
9,040 fr., na pensje od krzyżów srebrnych 400 fr.,
na wsparcie jednorazowe 3,859 fr. 5 cent. — Adres
do przesyłek pieniężnych, przeznaczonych dla sto-
warzyszenia: M. Laskowicz 13, Quai Saint Michel
à Paris, do korespondencji: M. Rustejko, 2, rue
Saint Louis en l'île, à Paris.

* **Jutro we wtorek dnia 8. marca 1881** ode-
dzie się w wielkiej sali ratuszowej Walne Zgroma-
dzenie krajowego Stowarzyszenia patriotycznej
pomocy Czerwonego krzyża w Galicji, na które
podpisany Zarząd wszystkich P. T. członków za-
prasza. Porządek dzienny: 1. Sprawozdanie Za-
rządu Stowarzyszenia z czynności za rok ubiegły.
2. Sprawozdanie Zarządu Stowarzyszenia z obrotów
kasowych. Wybór uzupełniający dwóch członków
do Wydziału Stowarzyszenia.

* **Puik nr. 30.** Od kilku tygodni krążyła po
Lwowie niepokojąca mieszkanków pogłoska, że puik
30., który 10 lat stoi garnizonem we Lwowie, na
mocy nowego *ordre de bataille* przeniesiony zostanie
do Bośni. Mieszkańcy Lwowa byli zaniepokoi-
leni tą pogłoską, albowiem puik 30. rekrutuje się z
powiatu lwowskiego, a wielu z żołnierzy posiada
w naszym mieście rodziny, krewnych i przyjaciół. Z
wiarygodnego źródła możemy zapewnić publiczność,
że puik 30. na ten rok pozostanie jeszcze we Lwo-
wie. Kwestja ta została już ostatecznie rozstrzy-
gnięta.

* **Wiadomości policyjne z dnia 6go b. m.**
Skradziono pant J. L. z pomieszkania 1. 26, ul.
Kazimierzowska srebrny kieliszek wewnątrz po-
złacany, srebrną łyżkę i srebrny mały o podwójnych
kopertach zegarek anker, czarny płaszcz kamgar-
nowy i sukienkę welinową, — a panu W. P. z gan-
kamienicy 1. 32 ul. Kopernika koś padoszkowy 6
mistrów długości, — pani M. K. zgubiła na placu
Krakowskim pociągony woreczek z kwotą 30 zł. 70
ct. w brzościącej monetcie, a służa A. J. idąc z ul.
Ruskiej Ryńkiem na ulicę Krakowską kupiła za
kwotą 8 zł. z dwoma złotymi obrączkami i kartą
wolnej jazdy koleją do Kolomyj.

Złożono w policji znalezionych 13 kluczyw
na kółku żelaznym, 1 kluczyk od drzwi powozowych.

— **Drohobycz d. 27. lutego.** (Demoralizacja
szerzona przez moskalofów. — Piękny czyn.)
W dzwiny obecnie staniesz unysłownym znajdując się
nasz moskalofie! Wszelkie *wplywanie* ich na lud
dąży do zbydlenia tegoż za pomocą wszelkich mo-
żliwych środków, jak świadczy ostatnia ich osła-
wiona odezwa do wyborców stanisławowskich. Gdy
szło o zrównanie świąt a względnie kalendarz, mo-
skalefite protestując wolali, że różnica kalendarza
jest podstawą ich obradku a tylko różnica obradku
utrzymać mogą swoją narodowość. Lecz co my-
śleć o tej kliefce, która wbrew tak fanatycznego u-
wieblenia swego obradku niby narodowego, ten
obradek potwornie poniewiera, wszczepiając tem
samem lekceważenie go u ludu przez własne zohy-
dzenie. Na potwierdzenie tego podaje następujący
fakt: Wczoraj wieczorem powracając do domu wsta-
piłem na popas we wsi L. do karczmy, do której
wchodząc uderzyli mnie tonu śpiewu, jakby w cer-
kiewi epistołę czytano. Patrzę... do kółła stołu pełno
chłopów a za stołem piśmienny chłop, widać diak
lub też inny chrzysta, a obok niego żył z fłaszka
wódki. Piśmienny ten chłop śpiewał z jakiegoś pa-
pierni, żył głośno a gromada dawała oznaki
zadowolnienia. Wszyscy byli tak tem zajęci, że nie
spostreżli wejścia mego; stanąłem przeto i słu-
chałem. Oto w tonie śpiewu cerkiewnego czytał apo-
stół na temat wódki, arendarza i kelnera tego Icka.
Gdy czytanie to skończyło się, poprosiłem o poka-
zanie mi tego papieru i... zgadzając co to było?
Oto nr. 24 z 27. grudnia 1880 humorystycznego
pisma ruskiego *Strachopoda* wychodzącego we Lwo-
wie, z którego czytano a raczej śpiewano artykuł
p. t. „Typyik na zbliżającą się prazdnicyk chra-
nowy”, w którym zatrzymując zupełnie formę li-
turgiczną części mszy gr. kat. przed ewangelią, au-
tor gloryfikuje wódkę, arendarza i jego Icka, wy-
szczydając i zohydając tem samem cały obradzek!
Na próbce podam jeden tylko wiersz po episto-
le: „Sława Moritoku i Herzkowy i parszymowo Icko-
wy i nyui i t. d.” — zamiast Chwała Ojcu i Sy-
nowi i t. d. Czyż może być szczyt cynizmu i bez-
czelności dalej posunięty? I tacy ludzie narzucają
się na przywódców narodu? I takie pismo rusy
księża podtrzymują!

Na każdym kroku i każdego prawie dnia prze-
konać się może świat a względnie nieprzyjaciele
nasz o żywotność narodu polskiego, która ujawnia
się w szlachetnych czynach patriotycznych i ofiar-
nośności. Ludzi takich, Bogu dzięki, u nas nie mało,
którzy groź uciążliwą pracą życia całego oszczę-
dzący składają na ołtarzu ojczyzny na chwałę jej
i pozysk. Oto zaledwie obiegła całą Polskę wieść
o wspaniałym darze dr. Malinowskiego na dobro-
czynne cele krajowe, a tuż za nią elektryczowała
miasto nasze wiadomość, że dla urządzającej się
staremiem tuł. oddziału Tow. ped. „Bursy dla
biednej uczącej się młodzieży imienia J. I. Krasze-
wskiego” postanowił ks. Jakób Filar, rz. kat. pro-
bosczyk z Wołoszczy, podarować nabytą przez sie-
bie realność w Drohobycz, by w ten sposób do-
broczynna instytucja ta co rychlej w życie wejść
mogła. Tym szlachetnym czynem wyrwie czcigodny
oiarodawca w młodocianych sercach korzystającej
z instytucji tej młodzieży wdzięczną pamięć do-
zgonną, i daje naśladowania godny przykład, jak
ciężką a wytrwałą pracę, ożywiając miłością ojczyzny,
dla szczęścia, pomyślności i chwały jej skutecznie
działać można.

— **Z Jasielskiego.** Liczba weteranów z r. 1831
zmniejsza się z dniem każdym, mogły tylko przy-
bywać a żal w piersiach się rozsiada. W dniu 1.
marca b. r. wzniósł się na cmentarzu w szczy-
nach mogiła rekruta ludu usypała, gdzie do wiecz-
nego spoczynku złożono zwłoki 76-letniego kmięcia
Macieja Mendeli, bohatera i wojownika z Igo pułku
krakusów. Krótki rys życia człowieka od sochy i
pląga, prawdy i poświęcenia, może być dla wielu
wzorem, dlatego też cicha śmierć sprawiedliwego
powinna obić się wieścią po co raz mniejsem i szcu-
plaszem kółku współbohaterów z epoki wspólnych
walk i poświęceń. S. p. Maciej Mendela urodzony
w 1805 r. w Gorzycach w dawnym obwodzie tar-
nowskim z ojca biednego zagrodnika, który nie tu-
w spuściznę nie przekazał prócz miłości kraju i
pracy. Poszedł więc stęgiem do dworu za polowego.
Na odgłos powstania listopadowego wraz z obywa-
tami przed 10 laty znanymi Józefem Tabaczyńskim
pospieszył, gdzie go powinność wołała, poszedł
w szeregi narodowe gdzie wraz ze swym panem w
Iym pułku konnych krakusów służył. Rękami czar-
nemi od pląga zdobywał armaty pod Stoczkiem,
Bolimowem, walczył na niepomieszczonych białych
Ostrołki, był przy wzięciu Warszawy. Po upadku
i rozwiązaniu armii z nad granicy pruskiej wrócił
do Galicji i z dumą zwycięzcy znalazł się przy
polowej u p. Józefa Tabaczyńskiego a następnie w
Szerzyniech w majątku p. Uniejańskiego, zżąd w
1846 r. porwany i osadzony w więzieniu przez dwa
lata uwiąd losy więźnia znośił z rezygnacją na mówić:
„kogo piersi bola, musi pić kociole mleko”. Po dwóch
latach wróciwszy do Szerzyna, pracował dalej i
oszczędzał, aby mógł kiedyś do własnego przysłać
kawałka ziemi, za którą i poświęcał się i cierpił.
Po kilku latach niezmordowanej pracy uskładał wraz
ze swą żoną 200 zł., a dopótyczwyszy 600 zł. za-
kupił kmięca rolę. Obciążony długiem grunt stał się
jego własnością. Raty długie spłacał sporo, i w
kilku latach został bez długu, a w końcu nawet
zakończył gospodarzem. Obok przymiotów pracy
i poświęcenia łączył i inne, był on dla biednych i
niezamożnych dobrodziejem, służył daktiem i radą,
słowem był wzorem dla wszystkich, to też w dowód
uznania wyruszyła cała wieś na smutny obrzęd, aby
oddać ostatnią usługę. Miejscowy ks. pleban w kró-
tkich lecz gorących słowach w kościółku skreślił
życie pełne cnoty i zasług zmarłego. Złożony cho-
rąbą śmiertelną na wiadomość o zjeździe wetera-

nów w pięćdziesięcioletnią rocznicę powstania listo-
padowego płakał, że sam nie mógł jechać i widzieć
tych panów, z którymi drubował pod gołdem Po-
goni. Zmarły zostawił dwóch synów i córkę, któ-
rych przyprosił na dobrych obywateli. Cześć jego
pamięci, a ziemia, którą tak ukochał, obymu lekka
była.

— **Kobiety w parlamencie.** Wyspa Man na
morzu Irlandzkiem ma ten przywilej, że posiada
swoje własne ciało ustawodawcze. Otóż uchwalio
ono przed kilku dniami ustawę, na mocy której
460 właściciele realności otrzymało prawo gło-
sowania. Wprawdzie słaby jest początek emancy-
pacji politycznej, lecz z czasem może znajdzie na-
śladowców.

— **Uśkawienie dwóch emigrantów.** Według
słów dziennika *Kijowski Listok*, znany powie-
ściopisarz moskiewski Turgieniew wstąpił się do-
wiedzieć do ministra spraw wewnętrznych hr. Loris-
Melikowa o pozwolenie na wolny powrót do Mo-
skwy dwóm emigrantom moskiewskim, pochodzącym
z Kijowa i zostającym pod zarzutem zbrodni polity-
cznej — Mazencze i Łozińskiemu. Prośba ta zo-
stała uwzględniona, tak, że dziś Mazenczenko i Ło-
ziński, uwolnieni zupełnie od wszelkiej odpowie-
dzialności, powrócili już z na granicy i zamieszkali
bez żadnych przeszkód w Kijowie.

— **Koleje w Chinach.** Wszelkimi siłami opi-
erał się dotąd dwóch chiński budowie kolei żelaznych,
do tego stopnia, że kiedy przed trzema laty Angli-
cy, „na próbę” zbudowali krótką linię między Szang-
hajem a Wusung, dwór pekiński natychmiast kazał
ją zakupić i zburzyć. Mimo to, jak donoszą dzien-
niki chińskie, powstał się w ostatnich czasach by-
ły gubernator prowincji Czy-li, generał Liunm-
szwan, przedłożył rządowi swojemu memoriał wy-
kazujący strategiczne i komercyjne korzyści, jakie
niewątpliwie wypłynęłyby dla państwa chińskiego z
posiadania sieci kolejowej. Memoriał ten dał dwóm
pekiński do oceny ministrowi spraw zagranicz-
nych p. Tzongli-Gamen, który podobno dobrze ma
być usposobiony dla projektów generała Liunm-
szwanga. Dzienniki pekińskie dodają, że pierwsza
kolej chińska zapewne połączy Pekin z wybrzeżem
morskiem. Jakież pole otworzyłyby się dla techni-
ków europejskich, gdyby olbrzymie państwo azja-
tyckie zechciało zbudować u siebie sieć kolejową.

— **Znów inne 25-rublowki.** Porządek donosi,
że ministerstwo skarbu powzięło postanowienie wy-
cofania z obiegu tylko co wypuszczonych papierów
(asygnat) 25-rublowych nowego rysunku i formy i
zamienić je jeszcze innemi, a to z powodu, że tam-
te, zanim jeszcze wyszły z pod prasy, już w kro-
ciowych egzemplarzach pojawiły się fałszowane w
sposób tak dokładny, że wcale niepodobna dziś od-
różnić fałszywych od prawdziwych.

— **Po pańsku.** Rasa milionerów pozwalających
sobie na wybrzyki, nie wyginęła, przynajmniej w
Ameryce. Jeden z bankosów, znany bogacz, Bennet,
wydawca *New York Herald*, przebywa obecnie
ze swoją żoną w południowej Francji, w Pau. Otóż
kilka dni temu wiedeński król królów Johann Strauss
odebrał od amerykańskiego obywatela depeszę, aże-
by zechciał z orkiestrą przyjechać do Pau i gry-
wał tam codziennie przez miesiąc wyłącznie dla
obojga państwa Bennetów; prztem proszono go o
zakomunikowanie warunków. Wiedeńczyk zażądał
sto tysięcy franków. Dzięki tedy tej fantazji ame-
rykańskiej damy, mieszkającej Pau na cały miesiąc
pozbawia Wiedeńczyków jednej z ich znakomitości.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

XIII. Walne Zgromadzenie Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie

odbyło się wczoraj popołudniu pod przewodnictwem
prezesa Rady zawiadowczej p. Alfreda Mlockiego,
w obecności notariusza p. Szemelowskiego.
Z odczytanego przez dyrektora Dąbrowskiego
sprawozdania z czynności dyrekcyi za r. 1880 po-
dajemy kilka ważniejszych dat:

W roku ubiegłym Towarzystwo liczyło człon-
ków 1798 z deklarowanymi udziałami w kwocie
237,350 zlr. na co wpłacono 50-83% czyli
120,663 zlr. 24 ct.

Fundusz rezerwy wynosi 12,516 zlr. 43 ct.
tj. osiągnięty już wymagany statutem wysokości
10% wpłaconych udziałów.
Wkładki na rachunek bieżący wynosiły
376,432 zlr. 25 ct., z czego członkowie Towar-
zystwa złożyli 155,880 zlr. 94 ct.

Pożyczkę w r. 1880 udzieliło Towarzystwo
2862 w kwocie 1,255,516 zlr. 82 ct. z tego spła-
cono 785,960 zlr. 43 ct. na rachunek r. 1881 po-
zostało niespłaconych pożyczek, wraz z dawniejsze-
mi, 1641 w kwocie 505,844 zlr. 56 ct.

Czysty zysk wyniósł 14,603 zlr. 14 ct.
Sprawozdanie dyrekcyi przyjęło do wiado-
mości.

Zgodnie z wnioskiem komisji rewizyjnej (ref.
dr. Goldmann) Walne Zgromadzenie udzieli dyrek-
cji absolutorium z czynności i rachunków za rok
1880.
Na wniosek komisji kontrolującej (ref. dr. Zby-
szewski) czysty zysk w kwocie jak wyżej 14,603
zlr. 14 ct. po zarezerwowaniu zlr. 1300 na podatek
dochodowy, rozdzielony został następująco: 7112
zlr. 78 ct. na 6% dywidendy od wpłaconych udział-
ów; 2060 zlr. 12 ct. na tantiemy dla dyrektorów,
urzędników i służby; 2374 zlr. 26 ct. na 2% su-
perdywidendy od udziałów; 1356 zlr. 14 ct. na
odpisanie strat z r. 1880; przeniesiono na rok na-
stępny 389 zlr. 84 ct.

Tym sposobem członkowie Towarzystwa zali-
czkowego otrzymują za rok 1880 o 8 m procent od
swoich udziałów.

Zatwierdzono III. następ regulaminu Towarzy-
stwa zaliczkowego, określający formę obrad Zgro-
madzenia (§§. 46—54 z małą poprawką styliza-
cyjną w §. 48.

Zatwierdzono jednomyślnie wybór dyrektora na
osobie dr. Alfreda Zgorskiego na dalsze trzy lata.
Wreszcie przystąpiono do wyborów: 7 człon-
ków Rady zawiadowczej, w miejsce ustępujących w
myśl §. 24 statutu i trzech członków komisji rewiz-
yjnej.

Rezultat głosowania kartkami wykazał, że
wszyscy ustępujący członkowie, ponownie wybrani
zostali.

Po wyczerpaniu całego porządku dziennego
przewodniczący zamyka Walne Zgromadzenie.

Walne zgromadzenie Tow. galic. kasy zali-
czkowej odbyło się wczoraj w południe pod prze-
wodnictwem zastępcy prezesa, p. Teodora Kulczy-
kiego, w obecności notariusza p. Kwasnicznego.

Według złożonego sprawozdania, Towarzystwo
liczyło w końcu roku 1880 członków 1605 z udział-
ami na 72,915 zł. wpłaconymi w kwocie 35,881
zł. 78 ct. Fundusz rezerwy wynosi 6,277 zł. 63
ct. — Pożyczkę udzieliło Tow. w r. z. na ogólną
kwotę 119,345 zł. 27 ct., spłaty uiszczone przez
członków 94,193 zł. 27 ct. Wkładki na rachunek
bieżący wynosiły w r. z. 165,815 zł. 98 ct. Obrót
z rachunku weksli wynosił kwotę 40,145 zł. To-
warzystwo spłaciło w roku ubiegłym kwotę 13,800
zł. Ogólny stan wierzycielności wekwylowych z koń-
cem 31. grudnia 1880 roku wynosi kwotę 26,845 zł.

Powyższe sprawozdanie zgromadzenie przyjęło
do wiadomości, a na wniosek komisji rewizyjnej
udzieliło dyrekcyi absolutorium za rok ubiegły.

Czysty zysk wynosił 5,444 zł. 35 ct. roz-
dzielono następująco: 9% na dywidendę od wpła-
conych udziałów 2,044 zł. 35 ct., na rezerwę podat-
kową 1,000 zł., na pokrycie wątpliwych wierzyciel-
ności 1,000 zł., na tantiemy dla dyrekcyi 1,200 zł.,
remuneraacji dla synyka 200 zł.

W miejsce ustępującego członka Rady zawiad.
p. Józefa Teodorowicza wybrano p. Franciszka Głod-
zińskiego.

W celu uchwalenia niektórych zmian w statu-
cie i regulaminu dla oddziału zastawniczego, po-
stawiono zwołać nadzwyczajne walne zgromadze-
nie w m. lipcu b. r.

Na tem posiedzeniu zamknięto.

Stan wkładek kasy oszczędności miasta Sta-
nisławowa wynosił z dnim 31. stycznia 1881 u
3013 stron 934,041 zł. 28 ct., w miesiącu stycz-
nia: 369 stron 77,816 zł. 37 ct.; wyjęło zaś:
227 stron 30,053 zł. 57 ct., przybyło zatem 47,763
zł. 80 ct. Stan wkładek z dnim 28. lutego 1881
wynosi u 3132 stron 981,804 zł. 8 ct.

Lwów dnia 7. marca. Sprawozdanie ty-
godniowe lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej
po cenach zboża i produktów, zrealizowanych na pla-
cu lwowskim, w ciągu ubiegłego tygodnia.
(Bez opłaty akcyzowej.)

(Korzec spienity 77 klg., żyta 73 klg., je-
czmienia 64 klg., owsa 45 klg., breckzi 64 klg.,
kukurudzy 82 klg., prosa 82 klg., grochu 82 klg.,
konieczny 82 klg.)

Z boze 190 kilogramów: Pszenica 950.
od 10 75 zł., — żyto od 9 — do 980 zł. — je-
czmień od 8 20 do 740 zł., — owses od 5 90 do
6 25 zł., — hreczka od 6 60 do 6 70 zł., kuku-
rudza zeszłoroczna od 6 — do 7 — zł., — kuku-
rudza nowa od 5 75 do 6 20 zł., — prosa od
5 80 do 5 75 zł., jagły od — do — zł.

Z boza strączkowe za 100 kilogramów
Groch do gotowania d 750 do 100 — zł., — groch
pastewny od 6 25 do 7 25 zł., — soczewica od —
— zł., — fasola od 8 20 do 11 60 zł.,
bobik od 6 50 do 7 — zł., — wyka od 5 —
do 5 50 zł.

Nasiona za 100 kilogramów: Konieczyna od
30 do 49 zł., najprzedszeja od — do — zł.,
przedsza od — do — zł., — tymotka
od 4 7 — do 24 — zł., — anyż mos. od 36 — do
37 — zł., anyż płaski od 35 — do 37 — zł., —
kminek od 25 — do 26 — zł. *

Nasiona olejne za 100 kilo rzepak zimowy
10 40 do 11 70 zł., — rzepak letni — — zł.,
10 50 do 11 — zł., — rzepak letni od 10 70 do
— — zł., linianka od 9 40 do 10 20 zł., — nasie-
nie lniane od 11 — do 12 — zł., — nasienie konop-
ne od 8 75 do 6 50 zł.

Chmiel za 100 kilogramów: od 50 do 55 zł.
Wełna za 100 kilogramów: od — do — zł.
Spirytus za 10,000 litrów procent od 29 30 do
29 40 zł.; na kwiecień 29 25 zł.

„Telegramy Gazety Narodowej.”

Wiedeń d. 7. marca. (Pryw.) Na wczoraj-
szym posiedzeniu Koła polskiego obrado-
wano nad podatkiem domowym. Chranow-
ski wnosil, postarać się, aby w Izbie posłów
podatek domowy dopiero po podatku grun-
towym dano na porządek dzienny. To się
jednak okazało niemożliwym z powodu, że
nad podatkiem gruntowym jeszcze komisja
obradować musi. Na następnem posiedzeniu
Koła polskiego będzie obrada szczegółowa
nad podatkiem domowym. W tej sprawie
trzeba jeszcze znieść się ze stronnictwem ho-
nenwartowskim. Jest prawie pewnem, że
porozumienie z niem przyjdzie do skutku.
Z klubem cesarskim już jest zgoda. — Bu-
dżet na r. b. po finalnem zestawieniu komi-
syjnym wykazuje w wydatkach 463 milio-
nów, w przychodach 409 mil., a zatem nie-
doboru 53 mil. zlr. Gdy jednak z tej sumy
niedoboru przypada przeszło 20 mil. zlr. na
umorzanie bieżącego długu państwowego, co
potrąca należy, więc niedobór wynosi wła-
ściwie 32,848,310 zlr.

Wiedeń d. 6. marca. Dziś popołudniu
odbył się pogrzeb Brestla. Wszystkie war-
stwy ludności były reprezentowane. Byli mi-
nistrowie Taaffe, Dunajewski, Ziemiałkowski,
Pražak, Falkenhayn; dalej prezydenci i wie-
lu członków obu Izb Rady państwa, kome-
nderujący, marszałek krajowy z Wydziałem,
burmistrz z Radą miejską i reprezentacy-
jnie przyległych. Chór „Männergesangsver-
einu” śpiewał po konsekracji, a dr. Herbst
miał mowę, często i kłanem przerywaną.
Wiele wieńców złożono na trumnie, miano-
wicie od miast Wiednia, Stanisławowa i
Waidhofen, od Koła polskiego, od klubu po-
stepowego i liberalnego itd.

Paryż d. 6. marca. Gambetta bawił
dzisiaj u Grevyego przez 1 1/2 godziny i kon-
ferował z nim w sprawie reformy wyborczej.
Rezultat rozmowy niewiadomy.

London d. 6. marca. Związek stron-
nictwa liberalnego dzielnicy Westminster

uchwalił na swoim zebraniu zaprotestować
przeciw polityce gabinetu względem Trans-
vaalu. W teje samej dzielnicy zebralo się
zgromadzenie pod przewodnictwem Cowena
dla zorganizowania robotników na rzecz roz-
wiązania naglających socjalno-politycznych
kwestji, i wybrało komitet dla ułożenia pro-
gramu. W hrabstwie Westmeath (w Irlandji)
popelniono wczoraj morderstwo agraryjne.

London d. 7. marca. W Irlandji rząd
uchwiał aresztować Dillona (deputowanego
za mowę, którą miał na ostatnim mityngu
agrarnym. — Według „Standarda”, rząd
na naradzie gabinetowej ułożył warunki po-
koju, które w sobotę mają być Boerom za-
proponowane. Jak „Daily News” zapewnia,
są tylko takie warunki, jakich honor Anglii
wymaga, ale krzywdą, Roerom nieświadom-
nie (!!!) wyrządzona, będzie naprawioną.
Niepodległość anektowanej republiki Boer-
row zostanie przywróconą pod warunkami,
na które się Boerzy z góry zgodzili.

Przyjechali dnia 7. marca 1881.
HOTEL ZORZA: A. hr. Komorowski z Glin-
ny. W. br. Czechowicz z Glinny. S. D. Kępcz z
Wolosowa.

HOTEL EUROPEJSKI: S. br. Brunicki z Za-
leszczyk. J. Zwell z Żółkwi. M. Basch z Pragi.
M. Bardecki z Potoka.

HOTEL LANGA: L. Karol z Pragi. Dr. E.
Fischler ze Stanisławowa. J. Salomoński z Berlina.
A. Cispaik z Pesztu.

HOTEL ANGLIEJSKI: Dr. H. Jasiński z Ra-
stowic. K. Rutkowski ze Stryja. Dr. M. Schmet-
terling z Grzymalowa. E. Bedel z Kurowiec. J.
Wale z Husiatyna.

HOTEL LAZARUSA: A. Goldhammer i A.
Schorr z Drohobycza. S. Silber ze Rzeszowa. M.
Konstantin z Sokala.

HOTEL WARSZAWSKI: P. Szymonowicz ze
Złoczowa. A. Dajewski z Podhajec.

W teatrze hr. Skarbka
Dziś, w poniedziałek dnia 7. marca 1881.

SPIRYTYSKI

Komedja w 4 aktach z niem. Gustawa Mozera,
przekład Cyryla Danielewskiego.
Początek o godzinie 7. wieczór.

We wtorek dnia 8. marca 1881.

HALKA

Opera w 4 aktach, słowa Włod. Wolskiego, muzy-
ka Stan. Moniuszki. — Kapelmistrz p. Jarecki.
W akcie I-szym: „Polonez i Mazur błękitny.”

Pociągi kolejowe.

Podług zegara lwowskiego.

ODCHODZA ZE LWOWA:

DO KRAKOWA: o godzinie 10 min. 50 przed północą
pociąg pospieszny; o godz. 4. min. 58 rano pociąg
osobowy; o godzinie 5 minut 9 po południu pociąg
mieszany.

DO CZERNOWIEC: o godz. 6 min. 50 rano, pociąg po-
spieszny; o godz. 12 min. 10 rano, pociąg mieszany,
o godz. 11 min. 10 w nocy mieszany.

DO PODWOLOCZYSK: z głównego dworca; o godz. 6
rano, pociąg pospieszny; o godzinie 13 minut 30 po
połud. pociąg mieszany; o godz. 5. 10 min. 81 wieczór,
pociąg mieszany.

Wydawcy : właściciele J. Dobrzański i K. Groman Odpowiedzialny redaktor J. Dobrzański. Z drukarni „Gaz. Nar.” pod zarządem A. Skorla.